

Віталіна Брага

студентка гр. ФМСзмп-11,

Західноукраїнський національний університет, м. Тернопіль

Науковий керівник: к.е.н., доцент Федір Ткачик

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ МИТНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ У ВОЄННИЙ ТА ПОСТ ВОЄННИЙ ПЕРІОД

Зміцнення державності, міжнародного авторитету та економічного суверенітету України супроводжується посиленням вже сформованих загроз економічної безпеки України внаслідок військового конфлікту з боку рф, а також появою принципово нових викликів її національним інтересам, саме тому назріла необхідність розробки сучасних підходів до питань забезпечення економічної безпеки в питаннях які стосуються митної безпеки в умовах активізації міждержавних торговельних конфліктів а також військових дій внаслідок агресії рф в Україні.

Україна сьогодні перебуває у достатньо складних обставинах, які впевнено можна охарактеризувати як безпрецедентні за роки незалежності нашої держави – повномасштабна війна, що лише ускладнює нестабільні позиції держави, джерелом яких стала ще пандемія COVID-19 у 2019–2020 рр. Таким чином, для України доцільним є збереження євроінтеграційного вектору, проте за умов відмови від зниження протекції національного ринку і товаровиробників важливою є концентрація уваги органів влади на скоординованому регулюванні процесами переміщення товарів через митні кордони, корегуванні дій учасників ЗЕД не з метою обмеження їх діяльності, а задля максимального захисту [1, с. 96].

В сучасних умовах митні органи виконують наступні функції по забезпеченню митної безпеки України:

- забезпечують порядок переміщення товарів через кордон згідно з певними правилами;
- проводять митний контроль та митне оформлення;
- здійснюють контроль імпорту та експорту;
- здійснюють валютний контроль;
- забезпечують дотримання законодавства у сфері митної справи;
- захищають інтереси українських споживачів від товарів, що ввозяться;
- беруть участь у розробці та реалізації митної політики;
- адмініструють митні платежі;
- регулюють торговельно-економічні відносини;
- ведуть митну статистику;
- сприяють розвитку зовнішньоекономічних зв'язків тощо [2, с. 62].

Зовнішні чинники можуть впливати на систему забезпечення митної безпеки як позитивно, стимулюючи її прогресивний розвиток, так і негативно, гальмуючи його. Залежно від цього їх можливо поділяти на конструктивні й деструктивні (дестабілізаційні). До останніх відносять різні критичні ситуації (війни, стихійні лиха, страйки), тривалі важкі економічні кризи, надзвичайні ситуації, різні, в тому

числі діаметрально протилежні, економічні інтереси України й інших держав, обмежувальні та (або) протекціоністські дії окремих фінансових груп і країн тощо. Негативний вплив може здійснювати й недосконале законодавство, нормативно-правові основи діяльності митних органів. Суттєвий вплив державної митної політики як сукупності принципів і напрямів діяльності держави в цій сфері, істотний вплив на яку здійснює європейська інтеграція нашої держави [3].

Для покращення функціонування митних органів в контексті забезпечення митної безпеки держави в умовах воєнного стану та післявоєнний період необхідно вжити низку тактичних і стратегічних заходів:

– поглиблення міжнародного співробітництва у сфері митної справи, як пріоритетної компоненти реалізації умов Угоди про асоціацію з ЄС;

– протидія та запобігання контрабандним і контрафактним явищам шляхом посилення відповідальності за порушення норм Кримінального кодексу України та митно-податкового законодавства зокрема;

– забезпечення захисту національного товаровиробника завдяки інструментам нетарифного регулювання (вартість дозволів, ліцензій, сертифікатів для імпортованих товарів має встановлюватися в розмірі більшому аніж для експортних товарів);

– цифровізація митного простору та імплементація передових інформаційних систем для посилення інформаційної безпеки митних органів України;

– врегулювання розміру оплати праці працівників середньої ланки митних інституцій для запобігання корупції.

Список використаних джерел:

1. Левко М. М. Системний підхід до визначення ролі та місця митної безпеки у забезпеченні економічної безпеки держави. *Науковий вісник НЛТУ України*. 2016. Вип. 26.2. С. 95–103.
2. Рябовол Л. Система забезпечення митної безпеки в Україні. *Юридичний вісник*. 2020. № 4. С. 58–65.
3. Тертична А., Найденко О. Роль митних органів у забезпеченні митної безпеки. *Економіка та суспільство*. 2023. Вип. 48. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/2251/2174>